

Pericopa Behar - Anul de jubileu [שנת היובל [anul 5782]

Anul de jubileu în Tora este un an sfânt care se petrece odată la 50 de ani. În acest an avem porunca să eliberăm pe toți sclavii, să înapoiem toate pământurile și gospodăriile la proprietarii lor adevărați. În afară de asta, ca și în anul de *șmita*, este interzisă lucrarea pământului.

Această *mițva deoraita* (din Tora) מצווה דאורייתא aparține mițvoturilor „care depind de țară” și ca să poată fi aplicată, este nevoie ca majoritatea poporului evreu să stea în țara sfântă. Din această cauză în mare parte a istoriei această mițva nu a fost îndeplinită și nici mițvoturile care sunt legate de acest an.

Rambam ne învață că sunt opt mițvot legate de acest an, printre ele: un an de jubileu este sfințit printr-un an de *șmita*, se suflă în *șofar* la eliberarea sclavilor din robie, se eliberează pământurile.

Anul de jubileu și mițvoturile legate de el apar în cartea Levitic (25: 8-13):

„Și să-ți numeri șapte săptămâni de ani, șapte ani de șapte ori, și-ți vor fi zilele celor șapte săptămâni de ani patruzeci și nouă de ani. Și atunci să suni cu putere din corn (*șofar*) în luna a șaptea, în a zecea (zi) a lunii; în Ziua de Iom Kipur să sunați din corn în toată țara voastră. Să sfințiți anul al cincizecilea și să vestiți în țară eliberarea tuturor celor care locuiesc în ea; să fie pentru voi jubileu și să vă întoarceți fiecare la moșia sa, fiecare la familia sa și să vă întoarceți. Jubileu să fie pentru voi anul al cincizecilea; să nu semănați și să nu secerați cele ce vor răsări (de la sine) și să nu culegeți de pe vițele netăiate, căci este jubileu; să fie sfânt pentru voi; de pe câmp să mâncați recolta lui. În anul acesta al jubileului, să vă întoarceți fiecare la moșia sa”.

Etimologia cuvântului

Etimologia cuvântului *jubileu*, în originalul ebraic *yovel* יובל, este neclară. Din această cauză, probabil traducătorii de atunci, atât în limba aramaică, cât și greacă și latină au lăsat cuvântul ebraic în forma sa originală cu adaptare la fonetica fiecărei limbi. După părerea comentatorilor, cuvântul înseamnă probabil „berbec”, din cauza cornului de berbec în care se suflă în anul acesta. Dovada se găsește în cartea Iosua 6:4: „... și șapte preoți să poarte șapte trâmbițe de corn de berbec”. În originalul ebraic aici apare cuvântul *yovel* יובל.

În traducerile grecești cuvântul a intrat sub forma de *iobelos*, apoi s-a transformat în forma grecească *iabelaios*. De aici cuvântul a intrat în latină târzie sub forma de *iubilaeus*, care este un adjectiv în expresia „an de jubileu”. Sensul termenului a fost aici întărit, fiind o confuzie între cuvintele latine *iobel* – anul al cincizecilea și *iubilare* – un cuvânt latin care exprimă „o explozie de veselie”. În toate limbile latine, inclusiv limba română cuvântul conține

ambele sensuri.

Calcularea anilor

După Talmudul Babilonean, tractatul Kidușin 20:b, numărarea anilor de *șmita* și *yovel* a început la 14 ani după intrarea evreilor în Ereț Israel sub conducerea lui מְדוּשָׁה. În cărțile de Agada, cât și în cartea „Sefer ha-yovlim” (Cartea Jubileelor) din Apocrifă, există o numărătoare care începe cu crearea lumii. Deoarece mai există încă câteva sisteme de calculare, sunt câteva variante în ce an exact a fost sau va fi anul de jubileu.

Din cauză că sunt sisteme diferite de calculare, sunt și variante diferite când a căzut ultimul an de jubileu. Cele trei variante sunt: anul a fost 5776 (2016), adică 48 de jubilee de la *aliya* (revenirea) lui Ezra și Nehemia, alții presupun că anul a fost 5765 (2005). După calcularea multor înțelepți anul a fost 5762 (2002). În acest caz, noi ne aflăm anul acesta 5782 (2022) în al treilea an de *șmita* din cele șapte din acest jubileu, adică în anul al 21 al ciclului de jubileu.

Prețul jubileului

În Talmud este o dispută cruntă despre anul al cincizecilea. Problema este dacă numărătoarea ciclului următor începe cu anul al cincizecilea sau începe după acest an. Adică dacă primul an de *șmita* din următorul ciclu este chiar anul al cincizecilea sau este anul următor. Mulți înțelepți susțin în diferite locuri în Talmud că anul al cincizecilea nu se ia în considerare și numărătoarea începe anul următor. Însă Rabi Iehuda, în câteva locuri în Talmud consideră că anul al 49 este anul de jubileu și numărătoarea începe din anul al cincizecilea. Înțelepții din evul mediu au fost la fel de împărțiți. Aceasta este cauza la diferitele sisteme de calculare.

Încetarea sărbătorii

În Mișna și în Talmud scrie că anii de jubileu nu au mai fost sărbătoriți din momentul în care au fost exilate cele zece triburi. În Talmudul Babilonian, tractatul Arachin 32:b:

„După expulzarea triburilor Ruben, Gad și jumătatea tribului Manase, au fost anulate jubileele, căci este scris „să vestiți în țară eliberarea **tuturor** celor care locuiesc în ea” (Levitic 25:10). Jubileu va fi doar când toți locuitorii se vor afla în țară și nu când o parte au fost exilați, chiar dacă unii au reușit să se amestece cu alte triburi și să rămână. Jubileu va fi când toți vor sta pe meleagurile lor așa cum trebuie să fie”. Înțelepții se bazează pe cuvântul **tuturor** din versetul cu pricina după care au stabilit această regulă. Cu alte cuvinte jubileul se ține doar când tot poporul Israel se află pe pământul lui natal.

Marele înțelept Rambam stabilește în cartea lui monumentală Mișne Tora ('im, Yovel Ușmita 12:16) că jubileul se va reînnoi la a treia venire *bia* בִּיאָה, adică când poporul evreu va intra în țară pentru a treia oară: „În viitor, la cea de a treia venire, când vor intra (evreii) în țară, vor începe numărătoarea de ani de *șmita* și *yovel*, și când în orice loc cucerit se va aplica obligația de zeciuială, căci este scris „Și te va duce Adonai Dumnezeuul tău în țara pe care au luat-o în stăpânire părinții tăi și o vei lua în stăpânire” (Deuteronom 30:5).

Întrebarea la care nu avem încă răspuns este „când va fi a treia venire” sau poate ea a început deja?!